

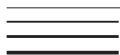
DIT IS EEN OUD PROGRAMMA !!!

VOOR HET HUIDIGE PROGRAMMA VAN DE OPLEIDING BEMIDDELING GA
NAAR:

<http://www.law.ugent.be/gandaius/gpv/bemiddeling.html>

Post academische opleiding

Bemiddeling in familiezaken

UNIVERSITEIT
ANTWERPEN

UNIVERSITEIT
GENT

I. Concept bemiddeling

Bemiddeling in het algemeen is een maatschappelijke praktijk in ontwikkeling. Bemiddeling in familiezaken wordt gekaderd tegen deze ruimere achtergrond. Deze opleiding is gebaseerd op een concept dat gedragen wordt door zowel de organisatoren, de lesgevers en de trainers.

Bemiddeling is een vorm van maatschappelijke dienstverlening waarin een onpartijdige derde, de bemiddelaar, de conflicterende partijen ondersteunt in de communicatie met elkaar, en deze communicatie mede oriënteert op het realiseren van een overeenkomst die de betrokkenen optimaal recht laat ervaren.

Bemiddeling impliceert via communicatie en overleg duidelijkheid tot stand te brengen omtrent een conflict en te komen tot een gemeenschappelijke probleemdefinitie van dit conflict.

Voor de betrokkenen betekent dit :

- ▶ de bereidheid tot luisteren en tot spreken
- ▶ de bereidheid tot wederzijds beluisteren van de beleving van het gebeuren
- ▶ de bereidheid tot opnemen van verantwoordelijkheid
- ▶ de bereidheid tot het interactief zoeken naar mogelijkheden om het conflict te hanteren, derwijze dat elke betrokkene zich erkend weet in zijn ervaring van het conflict

Bemiddeling steunt aldus op een wederzijds doordacht engagement van de partijen om zich te verbinden tot onderhandelen volgens een bepaalde methode. Het is een formeel engagement en geen vrijblijvende informele conversatie.

Elke bemiddeling impliceert bepaalde filosofische, ethische, psychologische en pedagogische inzichten en uitgangspunten. De explicitering van deze inzichten en uitgangspunten, en de ontwikkeling van een samenhangende theorievorming is noodzakelijk om de rol van de bemiddelaar te kunnen begrijpen en een coherente bemiddelingspraktijk te kunnen ontwikkelen.

Volgende principes vormen de basis van deze opleiding:

- ▶ **meerpartijdigheid** van de bemiddelaar. De bemiddelaar moet erover waken dat de standpunten van elk van de betrokken partijen gerespecteerd wordt, en dat geen enkele partij zich niet erkend weet. De bemiddelaar tracht, rekening houdend met eventuele machtsonevenwichten, eenieder evenveel invloed te geven in de onderhandeling. De bemiddelaar beheert de onevenwichten.
- ▶ **inhoudelijke neutraliteit** van de bemiddelaar. De betrokkenen komen tot een gezamenlijk akkoord of niet. De bemiddelaar geeft geen advies en brengt hen niet tot een welbepaalde regeling. De bemiddelaar zet meningen naast elkaar en geeft relationele spanningen een plaats, opdat betrokkenen kunnen onderhandelen over hun inhoudelijk conflict. De bemiddelaar zorgt ervoor dat zij goed geïnformeerd zijn zodat zij weloverwogen eigen beslissingen kunnen nemen. De bemiddelaar is beheerder van de informatie.

- ▶ **procesdirectiviteit** van de bemiddelaar. De bemiddelaar informeert en leidt het proces van onderhandeling tussen de partijen en organiseert, binnen het kader dat hem is aangereikt, de hiervoor nodige gesprekken en contacten. De bemiddelaar bewaakt dat de gekozen onderhandelingsmethode en de bemiddelingsprocedure worden gerespecteerd.
- ▶ **vertrouwelijkheid** van de bemiddeling. De bemiddelaar geeft geen informatie over de bemiddeling aan derden, tenzij met goedkeuring van alle betrokkenen, of in de gevallen door de wet bepaald. Vertrouwelijkheid betekent ook dat de bemiddelaar niet verplicht kan worden om te rapporteren over de inhoud van en de discussies tijdens de bemiddeling, doch enkel over het resultaat van de bemiddeling. De bemiddelaar is gebonden aan het beroepsgeheim.
- ▶ **vrijwillige toegang** tot de bemiddeling. De onderhandelaars kiezen vrijwillig voor bemiddeling, verplichte deelname aan bemiddeling kan leiden tot slechte overeenkomsten die enkel instrumenteel worden afgesloten.

II. Opleiding bemiddeling

Bemiddeling is niet enkel een methode van werken. Fundamenteel betreft het een conceptuele benadering van een probleemveld. Bemiddeling vergt dus vorming. Deze vorming omvat **kennis** van de complexiteit van de bemiddeling, afhankelijk van de contexten waarin bemiddeling plaatsvindt. Ze omvat **vaardigheden** in het realiseren van overleg tussen partijen, begrijpen van verschillende verhalen en van de verschillende wijzen waarop mensen naar een situatie kijken. Ze omvat **attitudes** die refereren naar de basishouding van een bemiddelaar : openheid, verbeeldingskracht en inlevingsvermogen.

Vanuit dit concept wordt een multidisciplinaire, wetenschappelijk verantwoorde en praktijkgerichte opleiding Bemiddeling aangeboden.

Doelgroep

De doelgroep van de opleiding bestaat uit welzijnswerkers, notarissen en advocaten die als bemiddelaar in familiezaken willen werken, alsook magistraten en andere personen geïnteresseerd in de bemiddeling. De opleiding kan door juridisch en door psychologisch en pedagogisch geschoolden worden gevolgd.

Programma

Totaal aantal uren voor elke deelnemer:

- voor juridisch geschoolden: 120 uur
- voor niet-juridisch geschoolden: 124 uur

1 Situering en omschrijving Bemiddeling in familiezaken

Sociologische aspecten van bemiddeling (M. De Bie)

De wet proceduregebonden bemiddeling in familiezaken
(P. Taelman & G. Verschelden)

Demonstratie van bemiddeling en denkoefeningen
(Gent: contrapunt / Antwerpen: T&O)

2 Sociale en psychologische context van de bemiddeling in familie

Inleiding voor juridisch geschoolden (A. Buysse)

Bemiddelen in een scheidingssituatie (A. Buysse)

Modellen van bemiddeling (A. Buysse)

Communicatietheorie en systeemdenken als referentiekader
in de bemiddeling (A. Buysse)

3 Juridische aspecten van de bemiddeling in familiezaken

Deontologie van de bemiddeling (S. Brouwers, R. De Raedt & L. Steyaert)

Procesrecht (P. Taelman)

Juridisch instrumentarium van de bemiddeling in familiezaken:

- de echtscheiding (F. Swennen)
- vermogensverdeling (M. Puelinckx-Coene)
- kinderen: ouderlijk gezag en verblijf (G. Verschelden)
- onderhoudsgeld (J. Gerlo)

Belendende rechtstakken:

- Fiscaal recht (L. Maes)
- Sociaal recht (H. Buysens)

Inleiding tot het internationaal privaatrecht

Juridische casussen en voorbeelden van bedingen
(H. Casman & S. Brouwers)

4 Methodologie van de bemiddeling in familiezaken

Methodologie: verbinding tussen theoretisch referentiekader en
de concrete interventiepraktijk (A. Buysse)

Aandachtspunten in de begeleidingsrelatie: neutraliteit - respect -
empathie - actief luisteren (A. Buysse)

# uur	Plaats, datum en uur
-------	----------------------

8 u .

2	Gent, 15/10/2004, 14 – 16 uur
2	Gent, 15/10/2004, 16.30 – 18.30 uur
4	Gent en Antwerpen: 22/10/2004, 14 – 18.30 uur

zaken 16 u .

4	Antwerpen, 29/10/2004, 14 – 18.30 uu
6	Gent, 19/11/2004, 14 – 18.30 uur Antwerpen, 26/11/2004, 14 – 16 uur
2	Antwerpen, 26/11/2004, 16.30 – 18.30 uur
4	Gent, 3/12/2004, 14 – 18.30 uur

28 u .

ert)	3	*
	2	*
	2	Antwerpen, 17/12/2004, 14 – 16 uur
	2	Antwerpen, 17/12/2004, 16.30 – 18.30 uur
	2	Gent, 14/1/2005, 14 – 16 uur
	2	Gent, 14/1/2005, 16.30 – 18.30 uur
	3	Antwerpen, 21/1/2005, 14 – 17 uur
	2	Antwerpen, 21/1/2005, 17.30 – 19.30 uur
	2	Antwerpen, 28/1/2005, 14 – 16 uur
	8	Antwerpen, 28/1/2005, 16.30 – 20.30 uur Antwerpen, 4/2/2005, 14 – 18.30 uur

66 u .

4	Gent, 18/2/2005, 14 – 18.30 uur
4	Antwerpen, 25/2/2005, 14 – 18.30 uur

Programma - vervolg

De rol van de bemiddelaar, incl. luistertechnieken en inoefenen van bemiddelingsvaardigheden, m.i.v. proceduregebonden bemiddeling (Gent: contrapunt / Antwerpen: T&O)

De bemiddelingsprocedure: onderhandelingen over het oplossingskader - onderhandelingen over de onderhandelingsonderwerpen - proceduregebonden bemiddeling (Gent: contrapunt / Antwerpen: T&O)

5 Bemiddeling als maatschappelijke tussenkomst

Filosofische aspecten van de bemiddeling (K. Raes)

Bemiddeling: een tussenkomst in het socialiseringsproces (M. De Bie)

* Precieze data en uren worden later meegedeeld.

Toelichting bij de opleiding

Het programma is gericht op het verwerven van theoretische kennis, bemiddelingsvaardigheden en attitudes. Het omvat 124 contacturen, waarvan 66 u met oefeningen in bemiddelingspraktijk.

De opleiding omvat vijf opleidingsonderdelen.

De opleidingsonderdelen 1 en 5 worden door alle deelnemers gezamenlijk gevolgd. Sommige lessen gaan door te Gent, andere te Antwerpen.

Het opleidingsonderdeel 2 wordt gedeeltelijk gezamenlijk, en gedeeltelijk apart (naargelang vooropleiding) gevolgd. Sommige lessen gaan door te Gent, andere te Antwerpen.

De plaats voor het opleidingsonderdeel 4 is afhankelijk van de plaats van inschrijving: wie zich te Antwerpen inschrijft, volgt het model T&O te Antwerpen, wie zich te Gent inschrijft, volgt het model contrapunt te Gent.

Praktische inlichtingen

Toelatingsvoorwaarden

Kunnen rechtstreeks inschrijven: houders van een diploma van de tweede cyclus van het hogeschoolonderwijs van twee cycli en houders van een academisch diploma van de tweede cyclus.

30	Antwerpen, 4/3 – 15/4/2005*, Gent, 4/3 – 15/4/2005*
28	Antwerpen, 22/4 – 27/5/2005*,
x0)	Gent, 22/4 – 27/5/2005*

6 u.

2	Gent, 3/6/2005, 14 – 16 uur
4	Gent, 10/6/2005, 14 – 18.30 uur

Kunnen inschrijven mits schriftelijke toelating van hetzij de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de UGent (voor inschrijvingen te Gent), hetzij de Faculteit Rechten van de UA (voor inschrijvingen te Antwerpen), na onderzoek van het dossier:

- ▶ houders van het diploma van de eerste cyclus van het hogeschoolonderwijs van één cyclus (opleiding van minstens drie jaar);
- ▶ houders van een diploma van het hogeschoolonderwijs van het korte type voor sociale promotie (opleiding van minstens drie jaar);
- ▶ houders van een buitenslands diploma of getuigschrift dat algemeen gelijkwaardig is verklaard met één van de vermelde diploma's van de Vlaamse Gemeenschap of dat er individueel mee gelijkwaardig is verklaard.

Aanvragen tot vrijstelling voor bepaalde opleidingsonderdelen dienen voor aanvang van de opleiding en schriftelijk aan de coördinator van de opleiding worden gericht.

Alle deelnemers worden uitgenodigd voor een gesprek met de organisatoren in respectievelijk Antwerpen of Gent voor de aanvang van de opleiding.

Getuigschrift

Wie de opleiding regelmatig heeft gevolgd, krijgt een universitair getuigschrift volgens hetwelk hij met goed gevolg aan de opleiding heeft

deelgenomen. Dit getuigschrift wordt ondertekend door de Rector en voorzien van het droogzegel van de Universiteit Gent, hetzij van de Universiteit Antwerpen.

Erkenning

- ▶ **Erkenning als permanente vorming:** Er is een aanvraag ingediend tot erkenning van deze opleiding als permanente vorming, zowel bij de Orde van Vlaamse Balies als bij de FOD Justitie.
- ▶ **Erkenning als familiaal bemiddelaar:** De deelnemers die het hierboven genoemde getuigschrift hebben verworven, verkeren in de mogelijkheid om te worden erkend als familiaal bemiddelaar mits zij eveneens voldoen aan de hieraan verbonden wettelijke voorwaarden (artikel 734quater van het Gerechtelijk Wetboek).

Inschrijving en annulatie

GENT

Centrale Studentenadministratie
Sint-Pietersnieuwstraat 25
9000 Gent
Tel. 09 264 70 00

ANTWERPEN

CBR – Campus Drie Eiken (UIA)
Universiteitsplein 1
2610 Antwerpen – Wilrijk
Tel. 03 820 29 38

Het inschrijvingsgeld voor de opleiding bedraagt 1.750 euro en is vrij van BTW. De opleiding kan worden betaald met de opleidingscheques van de Vlaamse Gemeenschap.

Het inschrijvingsgeld omvat het lesgeld, een uitgewerkte syllabus, gebruik van de leslokalen, drank en broodjes. Betaling bebeurt na ontvangst van de factuur die contant betaalbaar is dertig dagen na dagtekening.

Annulatie is slechts mogelijk mits schriftelijke bevestiging ervan per brief of fax. Bij annulatie van de inschrijving één maand of meer voor de aanvang van het programma, is een vergoeding verschuldigd van 25 % van het inschrijvingsgeld, bij annulatie minder dan één maand voor de aanvang is het volledige inschrijvingsgeld verschuldigd.

Taal

De opleiding wordt verzorgd in het Nederlands.

Plaats en lesdata

De opleiding vindt plaats te Gent, in de gebouwen van de Faculteit Rechtsgeleerdheid (Universiteitstraat 4) en te Antwerpen in de gebouwen Aula of R van de Campus Drie Eiken van de Universiteit Antwerpen (Universiteitsplein 1 te 2610 Wilrijk).

De praktijktraining gebeurt onderscheiden naargelang inschrijving in Gent of in Antwerpen. De praktijktraining in Gent gebeurt samen met VCOK-contrapunt en vindt plaats in de gebouwen van het VCOK, Raas Van Gaverestraat 67a, 9000 Gent. De praktijktraining in Antwerpen gebeurt samen met T&O en vindt plaats in de gebouwen Aula of R van de Campus Drie Eiken van de Universiteit Antwerpen (Universiteitsplein 1 te 2610 Wilrijk).

Organisatie

De opleiding wordt gezamenlijk georganiseerd door de Faculteiten Psychologie en Pedagogische Wetenschappen en Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Gent en door het Centrum voor Beroepsvervolmaking in de Rechten (CBR) van de Universiteit Antwerpen.

Coördinatie en nadere inlichtingen

GENT

De heer Erik Krijnen
Faculteit Rechtsgeleerdheid
Universiteit Gent
Universiteitsstraat 4
9000 Gent
Tel. 09 264 67 58
Fax: 09 264 69 99
E-mail: Erik.Krijnen@ugent.be
Internet: www.gandaius.ugent.be

ANTWERPEN

Mevrouw Pascale Buyck
Centrum voor Beroepsvervolmaking
in de Rechten
Universiteitsplein 1
2610 Antwerpen – Wilrijk
Tel. 03 820 29 38
Fax: 03 820 29 46
E-mail: CBR@ua.ac.be
Internet: www.ua.ac.be/cbr

inschrijvingsstrook

INSCHRIJVINGSTROOK – POSTACADEMISCHE OPLEIDING BEMIDDELING IN FAMILIEZAKEN

Naam: ..... Voornaam: .....
Functie: .....
Kantoor/Bedrijf/Instelling: .....
Straat en nr.: .....
Postcode: ..... Plaats: .....
Telefoon: ..... Fax: .....
E-mail: .....

schrijft in voor de postacademische opleiding Bemiddeling in familie zaken

- te **Antwerpen** (en kiest dus voor het model T&O)
- te **Gent** (en kiest dus voor het model contrapunt; hij/zij stuurt deze inschrijvingsstrook ingevuld terug en zal zich ook aanmelden bij de Centrale Studentenadministratie, Sint-Pietersnieuwstraat 25 te Gent voor de officiële inschrijving)

en betaalt het verschuldigde inschrijvingsgeld (EUR 1.750,-) na ontvangst van de factuur.

Datum: ..... Handtekening: .....

GENT

Gandaus Permanente Vorming

Universiteitstraat 4

9000 Gent

Fax 09 264 69 99

ANTWERPEN

CBR – Campus Drie Eiken (UIA)

Universiteitsplein 1

2610 Antwerpen – Wilrijk

Fax 03 820 29 46